

בר בורוכוב

(21 ביוני 1881 — 17 בדצמבר 1917)

רשימה ביבליוגרפית

בשנת 1902 ותפרסמה ב"המאסף הציוני", (סיוניסטי אלמאנך) שהופיע בקיבוץ (רוסית), מסתו הראשונה של בורוכוב — "לאפיו של השכל היהודי", והוא אז בן עשרים ואחת. בדצמבר 1917 פורסמה תמצית הרצאתו ב"ועידת לאומי רוסיה", שנתקיימה קודם לכן בקיבוץ, בה חלה ומת, והוא בן שלושים ושש. שנות יציירה מעטות יועדו לו מאת הגורל, ושנות נדודים היו אלה. לפיכך רק מעט מהאור הגנוז אתו, ורק מקצת ממה שצבר באמתחתו, הוריש לנו, ואף זאת בצורה פראגמנטרית, פרקים-פרקים ואף קטעים-קטעים.

טבעי, איפוא, שמאמריו ומסותיו מפורזים על-פני כתבי-עת לרוב. תחילה גרמו לכך המשטרה והצנזורה של רוסיה הצארית. "יבכייסקייה ראבוצ'איא כרוניקא" (פולטבה), "מולוט" (סימפול), "דער פארלעטארישער געדאנק" ו"פארווערסט" (ווילנה) זכו — "מולוט" לשני גליונות והאחרים לשלושה. ושינוי השם והמקום לא חלו בעתון בלבד, אלא אף בעורכים ובמו"לים. בשלהי שנת 1906 נפרד לאחרונה מפולטבה, לאחר שהוצא בערבות מהמאסר והיה נתון לפיקוח המשטרה — והשתכן בשינוי-שם במינסק. באמצע 1907 יצא, לפי החלטת מרכז המפלגה, לחוץ-לארץ; לאחר ביקור בהאג ניסה להוציא את בטאונה של המפלגה הרוסית בלמברג, על-מנת שיועבר באורח בלתי-ליגאלי לרוסיה, אך גם כתבי-עת זה לא זכה ליותר משלושה גליונות.

מתחילה תקופת הפיזור הטריטוריאלי בפעילותו הספרותית של בורוכוב. אמנם, בשנות שהותו בגליציה ואוסטריה היתה השתתפותו בעתונות המקומית מועטת, אך לעומת זאת קיים את הקשר עם הצבוריות היהודית-רוסית באמצעות ה"ראסווייט" הציוני. כן החלו מתהדקים הקשרים עם עתונות-התנועה באמריקה, עד כי, בסופו של דבר, השתקע, עם פרוץ המלחמה העולמית הראשונה, בארצות-הברית — וכאן נתגלתה לו יהדות לא רק רבת-מספר אלא אף עתירת-אפשרויות.

ובינתיים — בעיקר בימי שבתו בליאוו' (בלגיה) ובווינה — מצא לו שהות-מה להלך על-פני שדות-הרוח הרבים, בהם הובילוהו יצריו — יצר המחקר ויצר העשייה האינטלקט-

טואלית. פילוסופיה ואתיקה, סוציולוגיה, נציולוגיה (שם שהוא עצמו חידש לציון הסוצי-
לוגיה של הבעייה הלאומית), הכלכלה היהודית, בלשנות (הואיל והתכונן לעלות לארץ
ישראל, החל לומד ערבית ותורכית), פילולוגיה אידית ועמה גם תולדות הספרות האידית.
וכל אלה אחוזים ודבוקים במפעל-חייו העיקרי: תורת הציונות הפרולטרית, שאותה ביקש
להעלות לדרגה חדשה בהשתלשלות הרוח הישראלית.

גיוונם של הענינים והנושאים חייבו ממילא גם את ריבוי הבמות מעליהן הופיע.
פיזור זה — עניני וטריטוריאלי — מקשה על עריכת רשימה של כתבי בורוכוב,
שתהא מתקרת לאותה שלימות, בה הצטיין הוא עצמו בקובץ „צום ניינטן יארצייט“ (אויסגאבע פון
זו נסתיעתי ברשימה הביבליוגרפית, שפורסמה בקובץ „צום ניינטן יארצייט“ (אויסגאבע פון
צ. ק. א. פ. פועלי-ציון, מאסקווע, דעקאבר 1926). רשימה זו אמנם לוקה בחסר ובאי-
דיוקים, אך דווקא את החסר בה — פירסומי של בורוכוב מחוץ לגבולות רוסיה — יכולתי
להשלים לפי האוסף שכינסתי משך שנים (נמסר לארכיון העבודה) ולפי התיקים שמסר
ב. לוקר לארכיון העבודה (מאמריו של בורוכוב ב„ווארהייט“), וכן לפי מדור העתונות של
אותו ארכיון.

(בהזדמנות זו אני מביע את תודתי לעובדי-המוסד על עזרתם החברית ועל אדיבותם).
כמעט כל הערכים נרשמו לפי מראה עיניים, פרט לאלה שנתפרסמו ב„אידישער
קאנגרעס“, ואחד ב„דער נייער דור“.

הכתבים ערוכים בסדר כרונולוגי, לפי מועד פירסומם בדפוס. במקרה שחלה הפסקה
גדולה בין כתיבה לפירסום, צויינו שני התאריכים כל אחד במקומו. ברם, זמן הכתיבה צויין
רק כמראה-מקום.

במסגרת זו נכללו גם הספרים (מצויינים בעיגול ליד המספר).
בסוף באים כתבים מקובצים (מדור 4) והתרגומים לעברית (מדור 5).
הואיל ואייאפשר היה להשיג בארץ קומפלקטים שלמים של „ווארהייט“ האמריקאי,
מהשנים 1912—1917, ודאי לי, שכמה ממאמריו של בורוכוב, מאלה שפורסמו בכ"ע זה, לא
נרשמו על-ידי, ברם, בין אלה אין אף אחד, שנודע לו ערך כלשהו במשנתו של בורוכוב. והן
ממילא לא ציינתי ברובם של מאמרים אלה כי אם את תאריך העתון, (ר' מס' 83, 102, 137,
150). במילואם נרשמו רק המאמרים שיש להם ערך, אם לעצמם ואם מבחינה ביוגרפית.

רשימת כנוייו הספרותיים

ברוסית
Б. Б. ,² Рядовой, П.,¹ Постоянный

ביידיש
ברידרומא,³ גערשענזאהן,⁴ Z.,⁵ דאָנין,⁶ ב. דאָנין, פאסטאָיאַני,¹ שטענדיקער,¹
מ. שטענדיקער, ב. שטענדיקר, מיוויטש,⁷ ברוך געסיהו,⁸ ב.ב., ב. בער, דער
ועלביגער,⁹ דוב בן משה.¹⁰

קבצים וכתבי-עת שהשתתף בהם

(המספרים בסוגריים מציינים את השנים, בהן חלה השתתפותו של בורוכוב)
Редактор Третьяков 1902—1903
Сіонистскій Альманахъ 1902—1903
издатель А. А. Фрейденбергъ. Киевъ 1902. 280 стр.

Е. Ж. Еврейская Жизнь — ירחון ציוני רוסי (1905).

Еврейская Рабочая Хроника Е. Р. Х.

— כתב העת הראשון של פועלי-ציון הסוציאלי-

(1) קבוע, מתמיד. (2) איש השורה, טוראי. (3) על שם מוצאו מדרומה של רוסיה.
(4) בוועידת סניפי פועלי-ציון של רוסיה המרכזית, שהתקיימה בראשית 1906
בורוזנש, הופיע בורוכוב מטעם המרכז כ„חבר גרשון“ (5) השתמש רק פעם אחת
ב„פראלעטארישער געדאנק“ (6) לא הוברר מקורו. (7) לאחר שהוצא בורוכוב בסוף
1906 ממאסרו בערבות ועבר מפולטבה למינסק, היתה לו תעודה על שם משה

- דימוקרטים ברוסיה, הופיע מטעם הועד של מחוז פולטבה. יצאו שלשה גליונות בעריכתו של בורוכוב, פולטבה, אפריל — יוני 1906.
- M. **Молотъ** — בטאון הועד המחוזי של פוע"צ ס"ד. הופיעו שני גליונות, סימפרופול יולי 1906.
- פ"ג **דער פראלעטארישער געדאנק** — לאחר מאסרם של בורוכוב וזוכיר המערכת, הועברה המערכת לוויילנה ולשון ההסברה נעשתה יידיש. תוכן כדורשבוועון. במשך ינואר—פברואר 1907 הופיעו שלשה גליונות, והעתון נסגר עליידי הצנזורה. במקומו בא:
- פ"ב **פאררווערטס** — הופיעו שלשה גליונות, תוכן אף הוא כדורשבוועון. הופיעו שלשה גליונות, מאי—יולי 1907.
- יוג'נד־שטימע — מאסף בעריכת זרובבל, וויילנה 1908 בהוצאת „דער האמער“, 120 עמ'. הופעתו נפסקה עם הכרך הראשון, לאחר שהעורך נאסר.
- פ"ו **דאס פרייע ווארט** — הואיל וברוסיה מן הנמנע היה להוציא כתביעת סוציאליסטי, נעשה נסיון בשנת 1910 להדפיס את בטאונה של מפלגת פועלי־ציון הרוסית בלמברג, ואילו העורך (בורוכוב) ישב בווינה. הופיעו שלשה גליונות.
- י"א **דער יודישער ארבייטער** — בטאון פועלי־ציון במדינת אוסטריה. השתתפותו של בורוכוב בו היתה מועטת. בשל חלוקי הדעות בין הזרם „הרוסי“ והזרם „הגליצאי“ (1909, 1912).
- א"ק **דער אידישער קעמפפר** — שבועון פועלי־ציון באמריקה. השתתפותו של בורוכוב בו החלה בשנת 1910 (מאמרים בודדים) ורק לאחר שעבר לארצות הברית נעשה מסופרי הקבועים.
- Пробуда** — בטאון פועלי־ציוני, שהופיע ב־Пловдив בולגריה. ידוע לנו רק מאמר אחד של בורוכוב, שנתפרסם בו (1911).
- P. **Разбѣтъ** — שבועון ציוני רוסי (1911—1914).
- י"ד **די וואר הייט** — עתון פועלי־ציון בארה"ב. השתתפותו של בורוכוב בו החלה ב־1912 בכתבות מאוסטריה. מ־1915 היה חבר המערכת.
- דער געדאנק** — הוצאה חד־פעמית של פוע"צ, וורשה, 1912. בשנים 1912—1913 הופיעה בוורשה שורת הוצאות חד־פעמית של פוע"צ, אלא שפרט „געדאנק“ לא עלה בידי להשיגן. יתכן שנתפרסם בהן משהו מפריעטו של בורוכוב.
- נ"ב **דער פנקס** — יאהרבוך פאר דער געשיכטע פון דער יודישער ליטעראטור און שפראך, פאר פאלקלאר, קריטיק און ביבליאגראפיע. ערשטער יאהרגאנג — תרע"ב. רעדאקטירט פון ש. ניגער, ווילנער פערלאג פון ב. א. קלעצקין, תרע"ג. 411+66 ז'.
- י"ו **די יודישע וועלט** — ירחון לספרות ולעניני החברה, וויילנה (1913) והחוברת הראשונה של (1914).
- האחדות** — כתב העת של פועלי־ציון בארץ־ישראל. בשנים 1912—1913 נתפרסמו בכתביעת זה רק תרגומים ממאמרים שנדפסו בחו"ל. היחיד שהא מקור — מס' 97 (1914).
- F. **Die Freistatt, Alljuedische Revue.** Her. Julius Kaufmann, Berlin (1913).
- י"ז **דאס ווארט**. — בראשית 1914 נעשה נסיון להוציא בפטרבורג בטאון פועלי ציוני. המערכת ישבה בווינה; בורוכוב, רבוצקי ויבדל לחיים יצחק לב. הופיעו ששה גליונות. נסגר עם פרוץ מלחמת העולם הראשונה.

אובסייבני; לפיכך חתימתו מ'ויטש, אשר זרובבל בטעות פנח אותה בספרו כקיצור מ'מויסיבני, כלומר — בן־משה (שם אביו — משה). גם על מכתביו מהשנים 1907—1909 חתם בורוכוב בשם משה, וכן הוסיף מ' לכינויו „שטענדיקער“. (8 אנגלית: guess — שער, נחש; who = מי: נחש מיהו (מפי ליובה בורוכוב). (9 לפי הנוסח „שטענדיקער“. בפסיכוגונים זה חתם רק על מס' 168. 10) פעם אחת (1914).

- ל"ל ליטעראטור און לעבען — ירחון ספרותי, ניריורק (השתתפותו של בורוכוב החלה בחוברת האחרונה של 1914).
- ק"ש די קעמפער שטימע — בטאון פוע"צ ס"ד בארה"ב (1913 ואלק).
- א"ש די אידישע ארבייטער־שטימע — כתביעת דו־חדשי של „נאציאנאלער ארבעטער פארבאנד" (1915).
- פ"ש די פרייע ארבייטער־שטימע — כתב העת של האגרכיסטים היהודים בארה"ב (1915).
- ק' דער אידישער קאנגרעס — לא ראיתי.
דער נייער דור — לא ראיתי.
דער קונדס — עתון הומוריסטי, ניריורק. (ב. פירסם בכ"ע זה 2 פליטונים בשנת 1915).
- די צוקונפט — ירחון, ניריורק (פעם אחת, 1917).
- С. Свободное Слово — קבצים בהוצאת סוציאליסטים רוסיים בארה"ב (ידוע לנו רק מאמר אחד של בורוכוב, 1916).
- С.С. Свободный Союз — כתב העת של „ברית הלאומים", ארגון עמי המעוט ברוסיה, שהוקם לאחר מהפכת פברואר. ועידתו נתקיימה בספטמבר 1917 בקיוב. יצא גליון אחד ובו הרצאת בורוכוב בוועידה.

כתבי בורוכוב לפי הסדר הכרונולוגי

E. Ж. 1905 No. 2, P. 122—136
עברית: 264.

1900

ר' מס' 1.

3.

Къ вопросу о Сионѣ и территории.
E. Ж. 1905 No. 6 (P. 79—119.),
No. 7, (P. 69—119.), No. 8, (P. 41—73.), No. 9, (P. 27—66.).

עברית: 204.

4.

Классовые моменты национального вопроса. E. Ж. 1905N 12, p. 11—47.
בצורת חוברת הופיע בשנת 1906 בהוצאת הספריה הציונית Кадима באודיסה. מהדור־רה שניה יצאה לאור רק לאחר מהפכת 1917 בהוצאת Переваля במוסקבה בשנוי השם:

Классовая борьба и национальный вопрос
ראשונה בידיש — ב־1906 בהוצאת „דער האמער", ווילנה. בתרגומו של הלל מיימון. השנויים שנעשו בתרגום, לשם פופולריזצ־יה, אושרו על ידי בורוכוב, ומאז משמשת מהדורה זו מקור לרוב התרגומים. מהדורה שניה בידיש — קיוב 1917. בשנת 1918 הופיע הקונטרס בבת־אחת בשני מקומות: בהוצאת „ארבעטער היים" וורשה והוצאת „דאס נייע לעבען" אודיסה. ההוצאה הוור־שאית זכתה לכמה מהדורות. בשנת 1947 הופיע במינכן מטעם „התאחדות". בשנת

1902

1. בקובץ О характере еврейскагоума. Сіонистскій Альманахъ
עמ' 316—337.

י. בן־צבי מספר (לנעורי בורוכוב) ב„כתב־בים נבחרים" של בורוכוב כ"א, הוצ' „עם עובד" מפי מ. אוסישקין, כי זה האחרון ערך הרצאה של „הגימנויסט בורוכוב" בביתו, בחוג של ידידים, הציונים ומיטב האינטליגנציה היהודית ביקטרינוסלב, על הנושא, „אפיו של השכל היהודי" ש„עשתה רושם כביר על השומעים". את תהילתו של הצעיר מפולטבה שמע לפנייכן מפי הפילוסוף הרוסי ליאסביץ'. כעבור חדשים אחדים פנה אלי ידידי פריידנברג — רב מטעם בקרמנצ'וג — וביקש ממני חומר ל„אלמנך הציוני". הפנתיו בלי פקפוק לבורוכוב הצעיר, ובורוכוב נתן לו את המאמר על „אפיו של השכל היהודי". זה היה המאמר הראשון של בורוכוב שראה אור. בורוכוב סיים את למודו בגמנסיה בפולטבה בשנת 1900, ובחורף אותה שנה עבר ליקטרינוסלב. לפיכך רשאים אנו לציין את שנת 1900 כשנת כתיבה של המסה הנ"ל.

1905

2. Къ вопросам теории сионизма.

במכונת כתיבה, שנעשה במחתרת בשנת 1915 או 1916 בקיבוץ.

6. Бесѣды о пролетарском сионизмѣ, Бесѣда первая. E. P. X. 1906

N 1, c.m.p. 46—51

7. Из протоколов Юго-западной конференции Поалей-Ционъ. E.C.X.

N 2,

דברי בורוכוב בוויכוח עם הסיימיסטים, בוועידה הדרום-מערבית של פועלי-ציון (ברדיצ'ב, דצמבר 1905) בשאלת היחס בין המומנטים המעמדיים והלאומיים בפרוץ גרמניה של המפלגה. בוועידה זו חל הפילוג בין שני הזרמים.

1907

9. אין דעם איבערגאנג

מאמענט: פ"ג N1, 17.1.1907, עמ' 1—20.

על יחסי הכוחות במהפכה הרוסית לאחר פיזור ה"דומה" הממלכתית הראשונה (יולי 1906) עברית: 214.

מאמריו של בורוכוב, שפורסמו בשנים 1908—1907 בידיש, נכתבו רוסי.

10. פאר דער דומע: פ"ג N2, 31.1.1907, עמ' 1—32.

בפרוט ה"דומה" השניה. עברית: 208.

11. געדאנקען איבער דער רעפּעטיציע פון די עכט-רוסישע צו זייער בענעפיס: פ"ג N3, 28.2.1907, עמ' 25—35.

על התחרות שעורכת המאה השחורה ברור סיה לקראת ההצגה המיוחדת. נכתב לאחר פרעות אודיסה: אין אלו אלא חזרה לקראת הצגה גדולה יותר. ברם, גם משיעלמו כוחות השחור וברוסיה יכון משטר של חופש, שאלת היהודים לא תמצא בכך את פתרונה.

12. די ראל פון דעם ארבייטער קלאס אין דער רעאליזירונג פונם טעריטאריאליזם: פ"ג N3, 28.2.1907, עמ' 12—25; פ" N1, 4.5.1907, עמ' 16—45.

13. פרקי הסיום ל"הפלטפורמה שלנו" (6).

13. די אויסגעקעמפטע דומע: פ"ג N3, עמ' 36—44.

על ה"דומה" השניה. עברית: 209.

14. צייט-פראגען: פ" N1, עמ' 15—1.

לפני פיזור ה"דומה" השניה. עברית: 210.

תש"ז הופיע בדפוס סטנסיל בהוצאת ההגה הראשית של ה"שומר הצעיר בפולניה.

לודו. וכלל בכתביו המקובצים בידיש (187, 191).

תרגום פולני שנעשה ע"י Interesy Klasowe — שמואל הירשהוין

a Kwestya Narodowa הופיע בהוצאת Mlot וורשה 1918 (היה עוד מספר מהדר

רוח). תרגום גרמני — בקובצי כתביו של ברורוכוב — Klasse und Nation (ברלין

1932) ו" Sozialismus und Zionismus (ווין 1932).

מהדורות חדשות של התרגום הגרמני הופיעו בגרמניה ובשווייץ בשנים 1945—1946.

בארצות הברית הופיעו שני תרגומים: בצורת חוברת The National Question and the Class Struggle

שיקגו 1935, תרגם בצירוף מבוא Levic; בקובץ כתבים ובחירה- Nationalism and the Class Struggle. New-York 1937.

תרגום רומני — Interesle de classa si problema nationala

בהוצאת "החלוץ". בוקארשט, 1944. תרגום בולגרי —

Классовата борба и национальный вопрос הופיע בהוצאת פועלי-ציון, 1945.

כפי שסופר לי הופיע בארגנטינה תרגום ספרדי ובשווייץ. תרגום צרפתי.

בעברית מצויים שני תרגומים: של מ. נאדל, מהמקור הרוסי (194) ושל ד. ש. לפי המהדורה בידיש (198).

1906

5. שלשה מאמרים ראשיים (בלי התימה). E.P.X. 1906. N1, (23.4.) N2, (12.5.) N3, (23.6.)

המאמר השני והשלישי תורגמו לעברית (213, 212).

5a. Наша платформа. E. P. X. N 1, 2, M. N 2, 3; תורגם לידיש ע"י ש.

באלאטניק והופיע ככרך ראשון של כתבי בורוכוב (180); תרגום שני ע"י א.

האלינער (181); בהשמטות (185). תורגם לגרמנית ע"י מ. זינגר — בהשמטות (184). עברית: 198.

בארכיון העבודה מצוי תדפיס של הספר

15. פראיעקט-פראגראם פון צ.ק.פון י.ס.ד.א.פ. פועלי-ציון: N2, 1.7.1907. עמ' 1-19.
 הצעת הפרוגרמה מטעם מרכז המפלגה לועידה השניה, שעמדה להתכנס בסוף יולי אותה שנה בקראקוי.
 16. אגניע פשרות-פראגראם: N2, עמ' 19-29; פ' N3, עמ' 11-19.
 בקורת הקובץ Серія שבו נוסחה הפרוגרמה של הסיימיסטים.

17. צייט-פראגען: פ' עמ' N2, 32-29.
 על תפקידי תנועת הפועלים ברוסיה לאחר סיפור הדומה השניה (יוני 1907). עברית: 211.
 18. טעאדאר הערצל: פ' N2, עמ' 35-33.

ליום השנה השלישי למותו של הרצל.
 19. פון דער סאציאליסטישער וועלט: פ' N2, עמ' 35-38.
 האינטרנאצינל והשאלה לאומית.
 20. די טעארעטישע יסודות פון דער נאציאנאלער אויטאנאמיע: פ' 17.7.1907. עמ' 20-31.

21. דאנין. וואס ווילען די פועלי-ציון: דריטע אויסגעבעטערטע אויסגאבע. ווילנא. פארלאג דער האמער, 1907. עמ' 20.
 נראה שצויין בשער הקונגרס, מהדורה שלישית מתוקנת, כדי להטעות את הצנזורה. מהדורה "רביעית" שהיא למעשה שניה, הופיעה בקיבו, הוצאת "האמער", 1917. נכלל ב-181. גרמנית: 184.

באוגוסט 1907 יצא בורוכוב להאג כדי להשתתף בוועידה העולמית הראשונה של פועלי-ציון ובקונגרס הציוני השמיני (הש-תתף בשעתו גם בקונגרס הציוני השביעי). כאן גמלה אצלו ההתנגדות להשתתפותם של פועלי-ציון בקונגרס הציוני. מהאג עבר לקראקוי, מקום שם הוטל עליו להכין את כינוס הוועידה השניה של המפלגה הרוסית, שלא יכלה להתקיים ברוסיה עצימה. נראה, שבסוף 1907 או ראשית 1908 כתב גם את המאמר נגד השתתפות פועלי-ציון בקונגרס (ר' מס' 175).

1908

22. צו דער נאציאנאלער פראגע אין בעלגיען: די יוגענד

שטימע, זאמעלבוך. ווילנע 1908. העפט 1. עמ' 63-84.
 מחקר על היחסים הלאומיים בבולגיה, מקום מושבו של בורוכוב באותו זמן, ומסקנות לגבי התפתחות הבעיה הלאומית בתהליך האינדוסטריאליזציה הקפיטאליסטית.
 ראה מס' 176, 178, 179.

1909

23. די פאליטישע סיטואציע אין רוסלאנד: פ' 1, 2, NN, 1910.
 הרצאה במועצת מפלגת פועלי ציון ברוסיה, שנתקיימה בספטמבר 1909 בווינה. "תבוסת המהפכה הרוסית באה משוב כך, שבמהפכה הזאת היתה נעוצה סתירה פנימית. הפרולטריון בעל ההכרה נאלץ ללחום למשטר בורגני, אשר הוא אויבו בנפש ביודעים. סתירה זאת יכולה להת-יישב רק במהפכה הסוציאליסטית". עברית: 212.

24. ווי אזוי האט זיך געשפאלט טען די אידישע ארבייטער בעוועגונג: פ' 2, N2, 1910.
 במסה, שלא הושלמה, מתאר בורוכוב, כיצד השתלט ה"בונד" בתנועת הפועלים היהודית וכיצד הפכו נצחונותיו בשדה השביתה הכלכלית לבשלו ולרועץ למשק היהודי ולעובדיו. ניסוח ראשון של מס' קנות מתקיימו בתהליך השביתות היהודית (ר' מס' 176). עברית: 215.

25. וועגען דער בייזער קריטיק און יוריסטישער ארגון מנטאציע: י"א N44, דצמבר 1909.
 במועצת ווינה נתקבלה בין השאר החלטה נגד השתתפות פועלי-ציון בקונגרס הצירני. ני החלטה זו הותקפה בבטאון פועלי-ציון דגליציה ע"י הח"ח קפלנסקי ואבנר (י. בן-צבי), ובורוכוב עונה למתקיפים מעל עמודי אותו כתבי-עת. הח' זרובבל, ששהה אז בלמברג וערך את ה"יודישער ארבייטער", הודח (כפי שהוא מספר בזכרונותיו) מתפקידו על שפירסם את תשובתו של בורוכוב, שהיתה בה פגיעה במנהיג המפ' לגה (קפלנסקי). פרט לאותו מאמר-תשובה לא מצאתי במשך הזמן הנידון סימנים להשתתפותו של בורוכוב בכתב העת של המפלגה בגליציה, אם כי זרובבל מזכיר

36. Еврейские представители в Рейхсратъ. P. №№ 20, 21, 1911.
נציגי היהודים ברייכסהאט: המתבוללים הגרמנים, המתבוללים הפולנים המתבר ללים הסוציאליסטיים.
37. Странствующий Израиль.
P. № 22 1911
על ספרו של הוגה הדעות הציוני-רוסי ד. פאסמאניק.
38.
Предвыборная компания в Австриі.
P. № 23 1911.
39.
Кровавые выборы в Дрогобичъ.
P. № 25 1911.
בשעת הבחירות לרייכסראט פרצו בדרור הוביץ מהומות-דמים, שהדן הגיע אחר-כך לבית הנבחרים (ר' להלן 42).
40.
Галиційские выборы. P. № 26 1911.
41. Итоги Австрийских выборов.
P. № 28 1911.
42.
Отголоски Дрогобической бойни.
P. № 30, 1911.
43.
Плачевный финал крупного дѣла.
P. № 32 1911.
האנטישמיות והסטודנטים היהודים.
44. Третья всемирная конференція Поалей-Ціонъ. P. № 35, 1911.
45.
Письма из Австриі. P. № 36, 1911.
46.
Избирательная реформа в Галиціи,
P. № 42, 1911.
47. Примѣръ безпринципности.
P. № 46, 1911.
48.
Агонія промысла. P. № 48, 1911.
ירידתו של ענף המזונות בין יהודי גליציה.
49. Письма из Австриі.
P. №№ 51, 52, 1911.
50. Поалей-Ціонъ
נכתב בשביל האנציקלופדיה הרוסית-יהר

(בזכרונותיו הנ"ל) את בורוכוב בין המש-
תתמים הפעילים של העתון.

1910

26. אין אמולדיקער שעה: פ"ו
N1, 1910.
ויכוח עם ה"בונד".
27. א בעשולדיגונגס-אקט
די יק"א: א"ק. N28,
1910.11.30.
בעקבות ספרו של ל. חנוביטש: דער קריזיס פון דער יודישער קאלאניזאציע אין ארגענטינע און דער מאראלישער באנקראט פון דער יק"א אדמיניסטרעציע (1910).

1911

- 28°. די יודישע עמיגראנציע
סאליטיק. די רעגולירונג פון דער יודישער עמיגראציע און דער עמיגרא-
ציע-קאנגרעס. פון... קראקוי, פערלאג
"בילדונג" סטאניסלוי, 1911. 77 עמ'.
29.
Въ борьбе за право. P. №2, 1911.
עם מאמר זה נפתחת שורת המאמרים
המסות, שפירסם בורוכוב ב "Разсвѣтъ"
השבועון הציוני-רוסי, שהופיע בפטרבורג.
רובם של המאמרים מתארים את חיי הכל-
כלה של היהדות הגליציאית, את מלחמתה
על זכויותיהל האזרחיות, את האנטישמיות
בגלגוליה השונים וכן את המציאות הפור-
ליטית באוסטריה בכללה ואת מפלגותיה.
30.
Письма изъ Австриі. P. № 2, 1911.
31.
Галиційская анкета. P. № 4, 1911
על מפקד האוכלוסים באוסטריה.
32.
Письма изъ Австриі. P. № 5, 1911
המפקד הנ"ל.
33.
Галиційские шинкари в Вѣнѣ и
Будапештѣ, P. № 8, 1911
על הדיחות נגד המזונים היהודים.
34. Экономическій антисемитизм.
№№ 11, 12, 1911
35. Политическій моментъ в
Австриі. P. №18, 1191.

60. Эвхаристический конгресс и евреи. P. № 36-37 1912.

61. Вѣнская община и выборы правления. P. №№ 48, 49, 1912.

62. דער חורבן פון אגרויסער אידישער קהלה: ווי 1912.

על השריפה בפרשוברג. עם כתבה זו מתחילה השתתפותו של ב. ב. ווארהייט האמריקני, ומשעבר בראשית מלחמת העולם הראשונה לארה"ב נעשה אחד מעורכיו. רובם של האמריים והרשימות, שפירסם בשנים 1912—1917 בכתביעת זה, נכתבו לצרכי השעה העתונאית ולא היו מיועדים לאותו קהל קוראים מובחר, שהיה לו ב"ראזסבייט". לפיכך נציין רק את אלה, שיש בהם יותר מענין ביבליוגרפי, והשאר נסמן רק את מספרם הכללי מדי שנה בשנה. בשנת 1912 פורסמו בווי 9 כתבות מאוסטרית: 29/5, 12/6, 4/6, 8/6, 1/8, 26/12.

63. דער פראלעטארישער מה- נשחנה: י"א 18—17, No. מאי 1912.

מקורותיו של חג האחד באמ"ע: מאי חג הראשון למאי (187).

64. דאס יובילעאום-יאהר פון דער יודישער ארבייטער- בעוועגונג: י"א 25, 1912, No. 24.

למלאות 25 שנה לשביתת האורגים היהודים בביאליסטוק. עברית: 189.

65. דער גרויסער זאנגוויל און די קליינע יט"א: י"א 1912, No. 30.

על ועידת יט"א (החברה הטריטוריאליה היהודית) ותכנית ההתישבות באנגולה.

66. אויף וועלכער ליניע: דער געדאנק. ווארשע [1912].

עם פרום הבחירות ל"דומה" השלישית.

67. די אויפגאבן פון דער יידישער פילאלאגיע: פנס, עמ' 18—1.

המסה הפרוגרמית בראש השנתון, שפתח דף חדש בהתפתחותה של הפילולוגיה היהודית. הופיע בצורת חוברת בהוצאת "דאס נייע לעבן", אדעס 1920, 24 עמ'.

68. וועגן דער ארטאגראפיע פון פאריגן ארטיקל: שם, עמ' 22—18.

דית (Еврейская Энциклопедія) ופורסם בה בקיצורים השמטות (כרך 12, עמ' 590—592). באותה שנה תורגם מכ"י ונתפרסם בכתב-העת של פועלי-ציון בבולגריה מט' 10, 26.10.1911.

Историята на Поалей-Ционистиче-ското движението המאמר בשלמותו ראה אור רק לאחר מותו של המחבר, בירחון "דער קאמף", 2, 3, No.No., ברלין 1922 — "צו דער געשיכטע פון דער פועלי-ציון באוועגונג" ובקובץ „Из истории партии" (מוסקבה 1924). עברית: 195.

1912

51. В Галиційском хаосѣ. P. №№ 5, 6 1912.

52. Письмо из Вѣны. P. № 7 1912

בקשר עם הרצאה של חכם הכלכלה הגרמני וורנר זומבארט על השאלה "הקפיט טאליזם היהודי".

53. Зомбарт о будущности еврейства. P. № 9, 1912.

ר' הקודם.

54. Письмо из Вѣны. P. № 10 1912.

55. Письмо из Лемберга. P. № 12-13 1912.

56. Вайдгофская резолюция и еврейское студенчество. P. № 19-20 1912.

57. Историја черносотенной демократіи в Австріи. P. №№ 18, 19-20, 21 1912.

תולדותיה ומחותה של תנועת הסוציאליסטים הנוצרים באוסטריה.

58. Буря в стакане воды. P. № 26 1912.

על ועידת החברה הטריטוריאליסטית היהודית.

59. Пара слов о пользѣ знанія. P. № 35 1912.

ערכה של הפילולוגיה ביצירה התרבותית הלאומית. עברית: 190.

78. Вѣнская пресса о конгрессѣ.
P. № 37, 1913.
הקונגרס הציוני הי"א התכנס בווינה
בראשית ספטמבר 1913.

79.
Всемирная конференція Поалей-
Ціонъ. P. № 39, 1913.
באותו זמן התכנסה שם גם הועידה העור
למית של פועלי-ציון.
80. אונזער פירטע וועלט
קאנפערנץ. ק"ש 10.9.1913.
ר' הקודם.

81. Заграничные отклики мірового
процесса. P. №№ 43, 44, 45, 1913.
תגובות העתונות העולמית על משפט
ביילוס.

82.
Безсильные увертки. P. № 47, 1913.
על השתמטותם של הסוציאלי-דמוקרטים
האוסטריים מלהגיב על משפט ביילוס.
83. כתבות מאוסטריה. 5 כתבות שנת-
פרסמו ב„ווארהייט“ במשך שנת 1913 : 16.1,
17.2, 1.8, 5.8, 23.10.
84. פסחדיגע געדאנקען פון
אנ'אפיקורס : י"א No 16, 1913.
פליטון.
85. די שוועריקייטן פון פועלי
ציוניזם : י"א יובל-נומער 50—49, No,
דצמבר 1913 : ד"ו No. 1.2, No. No. 1914.
אופיית המורכב של המתשבה הפועלי-
ציונית.

86. Zur Jüdischen Arbeiter-Bewe-
gung. F. April -913.
אופייה של תנועת הפועלים היהודית,
ניתוח כלכלי וסוציולוגי.

87. All-Jüdische Probleme und der
Sozialismus. F. Juni 1913.
נתוח הזלמים הרעיוניים בצבוריות היהודי
דית וערכם למחשבה הסוציאליסטית היהודי
דית, שחייבת לבדוק את הירושה הלאומית
בדיקה מחודשת.
88. אוגוסט בע בעל : י"ו. No. 11,
1913 : י"א 37, No 36, 1913.
89. Hebraismus militans : י"ו. No 9, 1913,
עמ' 130—133.
נגד מלחמת העברים בשפה היהודית ;
ויכוח עם ז' זבוטינסקי.

ב מסביר את התיקונים שהכניס בכתיב
של המאמר הקודם.
69. צו דער רעדנסארט „שפילן
ייד מיט דער בראדער לבנה“ :
עמ' 411.
רשימה פולקלוריסטית.
70. די ביבליאטעק פונם
יידישן פילאלאג. ערשטער טייל
צוגעבן יאר יידישער שפראך-וויסנ-
שאפט.
הוצאת „פונקס“, 66 עמ'.
צבדה זו נהייתה יסוד ונקודת-מוצא לחקר
לשון יידיש.

71.
Вѣна. Исторія евреевъ с 1848 г.
Еврейская энциклопедія т. V,
стр. 877-883.

72.
Профессіи евреевъ въ Западной
Европѣ. שם т. XIII, стр. 67-73.

73.
Письмо изъ Лемберга. P. № 2, 1913.
האצעת השמועות על המלחמה הקריבה
העלכת על מעמדם של היהודים.

74.
Отрывки: I. Полиявшая идеология
II. Къ синтезу национальныхъ на-
ностей. III. Разрушать или строить
P. No.No. 4, 5, 9, 1913.
על המסות הללו הן מהחשובות ביותר
להבנת דרכו של ב. בתפיסה הדיאלקטית
של צרכי היהדות.

75.
Письмо из Австріи. P. № 5, 1913.
על הלכידות של עלילת-דם באוסטריה.
Снова Вайдгофская резолюція.
P. № 21, 1913.
עמ' 56.

75a.
76. Австро-еврейскія годовщины
P. № 23, 1913.
על ירי אדולף פישוהוף (יהודי גרמני),
צד תורת הפדרליזם הלאומי, לרגל מלאות
75 שנה למותו.

77. Галиційскій сеймъ и евреи.
P. NoNo 29, 30, 1913.

90. גראמאטישע פרומקייט:
 י"ו. No. 12, 1913 עמ' 147-152.
 וכוח עם בעלמחשבות בשאלות הבל-
 שנות היהודית.
 91. אפסיכיאטרישע עקס-
 פערטיזע: י"ו. No. 2, 1913, עמ'
 153-155.

יכוח עם ש. גורליק על הנושא הנ"ל.
 92. ב. דאנין: הינטער די קוליסען
 פונם בייליס-פראצעס. צווייטע
 אויפלאגע. לעמבערג. דרוקעריי ת. ראהאטין.
 1913. 16 עמ'.
 מהדורה ראשונה לא ראתי.

1914

93. Еврейский вопрос в Румынии.
 P. №№ 3,5, 1914.
 עם מאמר זה נפסקה, עקב מלחמת העולם
 שפרצה, השתתפותו של ב. ב. ראזסבייט.
 94. מחסר-מענדלס גליקען:
 ד"ו. 1914.
 יכוח עם ה"בונד".

95. פאלקס-אינטערערסן און
 די ארבייטער-בעוועגונג: ד"ו.
 1914.
 96. צו דער ארבייטער-פראגע
 אין פאלעסטינע: ד"ו. No. 5,
 1944.

97. מלאכות סוציאליסטית באי-
 טליה (מכתב מאיטליה).
 על נסיעתם של הס"ד הגרמנים האזה
 חידיקום, כדי להשפיע על הסוציאליסטים
 האיטלקים להצטרף למלחמה לצדה של גר-
 מניה. המפלגה הסוצ. האיטלקית גקטה
 עמדה נגד המלחמה.

98. דער המן וואס האט פאר-
 גיפטעט דעם אידישן גייסט.
 99. ניקאלאיס פארראס געגען
 רוסלאנד.
 2 מאמרים על הריאקציה הרוסית: ו"ו.

100. אספר הזכרון פון דער
 יודישער ליטעראטור: י"ו.
 1941, No. 1, עמ' 144-150.

על "לעקסיקאן פון דער יודישער
 ליטעראטור און פרעסע" מאת זלמן רייזין.
 101. אונטער אן אלטען פלאג.
 ל"ל. No. 12, 1944, עמ' 110-115.

בקורת התיאוריות הטריטוריאליסטית.
 בקשר עם הופעת הקובץ "פריילאנד" -
 אזאמעלבוך ארויסגעגעבן פון די סאצ-
 אליסטען-טעריטאריאליסטען. תחת המאמר
 הושמט בטעות שם המחבר. ברשימת התוכן
 צויין: ב.ב.

1915

102. 23 מאמרים ורשימות על נושאים
 פוליטיים בינלאומיים ויהודיים, סקירות
 בעניני ספרות ואמנות יהודית, מאמרים פון
 פולריים בעניני מדע ופילוסופיה: ו"ו. 19.1,
 19.4, 19.5, 19.6, 29.6, 4.7, 12.7, 22.7, 30.7,
 4.8, 9.8, 16.8, 29.8, 8.9, 17.9, 25.9, 30.9,
 24.10, 16.11, 21.11, 12.12, 16.12, 31.12.
 בז אלה - פליטון בחתימת ברון געסהו
 (16.8).

103. קארל מארקס און זיין
 לעהרע: ו"ו. 20.5.1915.
 נגד האורתודוקסיה העקה במארכסיזם.
 104. די נאציאנאלע אייניקייט
 פון אידישע ארבייטער: ו"ו.
 11.9.1915.

לאחר ועידת ארגוני הפועלים היהודים
 (ספטמבער 1915) בארה"ב, שבה הגיעו
 לכלל פשרה על קריאת קונגרס יהודי כללי
 באמריקה. עברית: 199.
 105. צען יאר אידישער סאציא-
 ליזם: ו"ו. 5.12.1915.

למלאות עשר שנים לועידת פולטבה.
 106. ציוניסטען און פועלי-
 ציוניסטען: ו"ו. 7.12.1915.
 המשך מהנ"ל.

107. דער נייער סאציאליזם און
 דאס אלטע קריסטענטום: ו"ו.
 24.12.1915

נגד הסוציאליסטים, הטוענים להצטרפות
 למלחמה בשם "ההכרח ההיסטורי". בורג'
 כוב נשאר עד יומו האחרון מתנגד להצ-
 טרפות הסוציאליסטים לצד זה או זה של
 הבריתות האימפריאליסטיות.

108. צוויי שטרעמונגען אין
 פועלי-ציוניזם: פ"ש. 10.7.1915.
 בקורת הציונות הסוציאליסטית הבלתי-
 פרולטרית.

109. דער סאציאליזם פון די
 היגע פועלי-ציון: פ"ש. 17.7.1915.
 24.7.1915
 ר' הערה ל-108.

110. נאציאנאלע אונמאכט און נאציאנאלע זעלבסטטהילף: ק'. 6.8.1915
- החרורו של העם היהודי מן הדין שיהא זייל כפיו הוא.
111. ארץ-ישראל אלס א לאנד פאר אידישע מאסען: ק'. 13.8.1915.
112. אן ענפער א. ליטוואקן. ק'. 27.8.1915.
113. די שטים פון יאוש און די שטים פון פערשטאנד: ק'. 22.9.1915.
- המלחמה על זכויות יהודי רוסיה והתפיסה הציונית של הבעייה היהודית, שהיא בעייה בינלאומית.
114. ארבעטסלאזיקייט. א"ש. 1915.
- בקשר עם רבוי המובטלים בארה"ב מציע ב. הקמת קרן לעזרה הדדית, שארגוני הפועלים היהודים יהיו המתחילים בהם יישמשו דוגמה לפועלי אמריקה כלה.
115. וואס ערווארטעט דאס אידישע פאלק פון אמריקע: ל"ל. No. 1915, עמ' 69—74.
- הדית אמריקה חייבת לסגל לעצמה את יבדי הארגון של האמריקאים, על מנת להתייצב בראש היהדות העולמית.
116. די געשיכטע פון דער צייטישער ליטעראטור (געשטיצט צייט ערשטע, ביז איצט ניט אויסגעפארשטע זייעלען): ל"ל. No. 2 1915, עמ' 55—64; No. 3, עמ' 61—74.
117. די פרץ ביבליאגראפיע: ל"ל. No. 5 1915, עמ' 103—126.
118. א. גרינס אויף שבועות. 2 אקטוב אין בקעל: "דער קונדס" צייל, דעמבר 1915.
- פליטונים.
- 1916
118. אונזער זיידע — דער קאלימבוס פון מאמע לשון: ל"ל. 3.1.16.
- על מנדלי מו"ס כמחדש לשון יידיש.
119. שלום-עליכם — דער יענארמאטער פון דער אידי"ל דער שפראך: וו', 7.1.16.
120. די קראנקע ליטעראטור
- פון אן אומגליקליכען פאלק: וו' 5.3.16.
- על הנסיות החולניות בספרות הרוסית החדשה.
121. ביים דעם וויגעלע פונם ציוניסטישן סאציאליזם: וו'. 13.3.16.
- זכרונות מועידת היסוד של פועלי-ציון ס"ד ברוסיה.
122. דער טעראריסט און דער וועכטער — צום ערשיינען פון זאמעל-בוך "יוכור": וו'. 11.5.16.
- עברית: 214.
123. מיט שלום-עליכם פון יעהופעץ ביז ניו-יארק: וו'. 17.5.16; 21.5.16.
124. פון באסטאן ביז פילאדעלפיע: וו'. 29.6.16.
- לקראת הועידה של ציוני ארה"ב.
126. אין דער געזעלשאפט פון ביכער: וו'. 9.4, 16.4, 30.4, 7.5, 4.6, 18.6, 9.7, 29.8, 3.9, 12.11, 10.12.
- רשימות בקורת.
127. 29 מאמרים ורשימות על נושאים שונים פורסמו במשך ש' 1916 ב"ווארהייט", נוסף על המפורטים לעיל (118—126): 24.1, 26.1, 9.2, 18.2, 23.2, 27.2, 2.3, 8.3, 19.3, 29.3, 5.4, 1.5, 3.5, 5.5, 6.5, 9.5, 28.5, 9.6, 17.6, 3.7, 5.8, 27.8, 11.11, 15.11, 16.11, 19.11, 6.12, 16.12, 28.12.
- בין אלה — פליטון "מיר, הומאריסטן" בחתימת ברוך געסיהר.
128. זכרונות — צום יובילעאום פון די רוסישע פועלי-ציון: ק"ש. No. 31, פברואר 1916.
- ב. מספר על צעדי הראשונים בשדה הציונות הסוציאליסטית, בהיותו עוד חבר המפלגה הסוציאלי-דימוקרטית הרוסית. דרך אגב הוא מזכיר את ארגונה של "ההגנה העצמית" הראשונה מטעם פועלי ציון ביקאטרינוסלב בשנת 1901.
129. דער קראנקער און געזונטער סאציאליזם: א"ק No. 1, 28.4.16.
- השוביניזם והקוסמופוליטיזם — שניהם כאחד מסוכנים הם לאנושות, בהיותם שר-ללים את המציאות ההיסטורית. רק הלאר-

מיות הטבעית של מעמד הפועלים. הסר ציאלים הלאומי עשוי להביא פדות לאנור שות החולה.

130. דאס לעבען פון שלום עליכם — אביאגראפישע סקיצע: א"ק. 19.5.16, No 4

131. די עקאנאמישע ענטוויקלונג פון אידישען פאלק: א"ק. 10, 11, 12, 10, 8, No.No. יוני—אוגוסט 1916.

הופיע כקונטרס בהוצאת „ארבייטער היים“ ווארשה 1918 ובהוצאת „דאס נייע לעבן“ אוידיה 1918. תרגום גרמני — בהוצאת Paole-Zion, ברלין 1922, 21 עמ'. עברית: 176.

132. די מאראל פון קלאסען-קאמף: א"ק. 9, No. 23.6.16

עברית: 203.

133. האטעל אסטאר און וואס ווייטער? א"ק. 13, No. 21.7.16

המאבק על הקונגרס היהודי.

134. אויף די קישנעם פון „שלום“: א"ק. 20, No. 8.9.16

135. איבערגעשאצט אלע ווער-טען: א"ק. 21, No. 15.9.16

ויכוח עם הח' קנדרוסקי על התנועה הפועלי-ציונית בארה"ב.

136. די אידען-פראגע אין רומעניע: א"ק. 23, No. 27.9.16

137. צו דער סאציאלער רעוואלוציע: א"ק. 25, 11.10.16

ב. טוען לארגון פדרטיבי של התנועה הסוציאליסטית, ארגון שיכלול גם את האנרכיסטים ויהא מתבסס על אחדות המעשה המהפכני. בהשאירו מקום לחופש דעות והשקפות. מדגיש את התנגדותו לצורת הארגון הקיימת, הבנויה על משענת צבאית למחצה. עברית: 200.

138. אפערזעלעכע ערקלע-רונג: א"ק. 27, No. 3.11.16

הודעה אישית בקשר עם טעות שנפלה בדו"ח שמסר בעתון. מועידת המפלגה.

139. פאליטישער פראגראם און פאליטישער אבסורד: א"ק. 29, No. 17.11.16

הערכת בחירות הנשיא של ארה"ב.

140. אן ענטפער צו ח' זיל-בערט: א"ק. 30, 24.11.16

ויכוח על תפקידי המפלגה במדיניות האמריקנית.

141. קאמפף געגען יקרות: א"ק. 32, No. 8.12.16

142. רומעניע און די אידען: א"ק. 33, No.

143. אונזער ארדען: א"ק. 34, 22.11.16

על „אידישער נאצ. ארבעטער-פארבאנד“.

144. די כראנאלאגיע פון דעם אידישען קאנגרס: א"ק. 35, 27.12.16

התפתחות הרעיון בדבר כינוס קונגרס יהודי עולמי. נכלל בקונטרס: ל. חזא"נאוויטש און ב. באראכאוו — די יודישע קאנגרעס-בעוועגונג אין אמריקע. פערלאג „ארבייטער-היים“ ווארשע 1918.

145. פון לעבען און פרעסע: א"ק. 35, 24, 32, 31, 30, 29, 25, No. 24

על פני העתונות — הערות ותגובות.

146. אונזער נאציאנאלע וויסענשאפט: „דער נייער דור“, ינואר 1916

הבלשנות ומקומה במערכת המדע הלאומי.

147. Шолом-Алейхемъ. С. июнь 1916.

על קברו של שלום-עליכם.

147א. די ביבליאגראפיע פון שלום עליכם: צוקונפט 1916; 12, 10, 9, 8.

148. פיער הונדערט יאר אידישע פאעזיע — אנטאלאגיע געקליבען און צוזאמענגעשטעלט פון מ. באסיץ, מיט אן איינלייטונג פון י. ענטין און אהיסטריש-פילאלאגישע אפהאנדלונג פון ב. בארא-כאווי.

149⁰. אין קאמף פאר אידישע רעכט. אבליק אין דער אידישער רעכט-לאזיקייט און אין דער געשיכטע פון דער אידישער עמאנסיפאציע-בעוועגונג. אויס-געגעבען פון אידישען נאציאנאלען ארביי-טער פערבאנד אין אמעריקע אונטער דער רעדאקציע פון ב. בארוכאווי. ניו-יארק, אוגוסט 1916. 96 עמ'.

הפתיחה לספר והפרקים 1, 3, 6, 8, 9, 10 נכתבו ע"י בורוכוב.

1917

150. מאמרים ורשימות על נושאים שונים: וו'. 1.1, 5.1, 12.1, 1.2, 23.2

130. דאס לעבען פון שלום עליכם — אביאגראפישע סקיצע: א"ק. 19.5.16, No 4

131. די עקאנאמישע ענטוויקלונג פון אידישען פאלק: א"ק. 10, 11, 12, 10, 8, No.No. יוני—אוגוסט 1916.

הופיע כקונטרס בהוצאת „ארבייטער היים“ ווארשה 1918 ובהוצאת „דאס נייע לעבן“ אוידיה 1918. תרגום גרמני — בהוצאת Paole-Zion, ברלין 1922, 21 עמ'. עברית: 176.

132. די מאראל פון קלאסען-קאמף: א"ק. 9, No. 23.6.16

עברית: 203.

133. האטעל אסטאר און וואס ווייטער? א"ק. 13, No. 21.7.16

המאבק על הקונגרס היהודי.

134. אויף די קישנעם פון „שלום“: א"ק. 20, No. 8.9.16

135. איבערגעשאצט אלע ווער-טען: א"ק. 21, No. 15.9.16

ויכוח עם הח' קנדרוסקי על התנועה הפועלי-ציונית בארה"ב.

136. די אידען-פראגע אין רומעניע: א"ק. 23, No. 27.9.16

137. צו דער סאציאלער רעוואלוציע: א"ק. 25, 11.10.16

ב. טוען לארגון פדרטיבי של התנועה הסוציאליסטית, ארגון שיכלול גם את האנרכיסטים ויהא מתבסס על אחדות המעשה המהפכני. בהשאירו מקום לחופש דעות והשקפות. מדגיש את התנגדותו לצורת הארגון הקיימת, הבנויה על משענת צבאית למחצה. עברית: 200.

138. אפערזעלעכע ערקלע-רונג: א"ק. 27, No. 3.11.16

הודעה אישית בקשר עם טעות שנפלה בדו"ח שמסר בעתון. מועידת המפלגה.

139. פאליטישער פראגראם און פאליטישער אבסורד: א"ק. 29, No. 17.11.16

הערכת בחירות הנשיא של ארה"ב.

140. אן ענטפער צו ח' זיל-בערט: א"ק. 30, 24.11.16

- 19.6, 11.4, 3.4, 29.3, 15.3, 13.3, 23.12
 196. טריגע פון וואלסטריט: א"ק.
 No. 12
 ר' הערה למס' 155.
163. אונטער דעם צייכען פון
 קריג: א"ק. No. 13, 30.3.17
 כנ"ל.
165. אמעריקע אין מלחמה:
 א"ק. No. 14
166. דער כאראקטער פון דער
 רוסישער רעוואלוציא: א"ק
 No. 14, 20.4.17
- על הניגוד שבמהפכה הרוסית: מעמד
 הפועלים הוא הכוח העיקרי במהפכה ובה
 בשעה הוא נאלץ לחלק את השלטון עם
 מעמדות אנטימהפכניים.
167. מיטן פנים צו דער וויר-
 קליכקייט: א"ק. No. 18, 4.5.17
- הכרזות אומות העולם לטובת הציונות אין
 פירושן שארץ-ישראל היא כבר שלנו. הן
 רק מוכיחות, שהשאלה הועמדה בקנה
 מידה בינלאומי, ובה נצחונה של הציונות.
 „עבודת ההתישבות המעשית בארץ, על
 הנסיון שנרכש, על השגיאות שאין להמנע
 מהן ועל הקרבנות שהוקרבו, היא שיצרה
 את העובדות הפוליטיות, שהביאו לתור
 צאות של היום. ואם גם חלשות המושבות
 היהודיות ושיטות ההתישבות לקויות
 והמוסדות הציוניים צעירים עדיין, הרי
 מכל מקום עשו אלה להסברת הענין לעם
 גופו ולעולם כולו יותר מאלפי פרוגרמות
 יפות ומשא ומתן דיפלומטי. שומר אחד
 שנפל יש לו חלק רב יותר בהגשמת הציו-
 נות, מאשר לכל ההכרזות שלנו.“ יצא
 לאור בצורת חוברת במינסק ובאודיסה
 (1918), אך לא ראיתי.
168. פון לעבען און פרעסע:
 א"ק. 17, 14, 8, 6, 5, 4, 3, 2, No. No.
- ר' מס' 145.
169. א. ליבער מאן — דער
 פאטער פון אידישען סאציא-
 ליזם (צום יובילעאום פון דער ערשטער
 העברעאיש-סאציאליסטישער צייטשריפט
 „האמת“): צוקונפט 1917, No. 6 עמ'
 365—369.
- עברית: 193.
170. Интернациональ и Еврейский
 Вопросъ. Докладъ делегации Все-
151. אין דער געזעלשאפט פון
 כיכר: וו' 11.2, 18.2, 18.3.
 רצונות על ספרים חדשים.
152. די אידישע פרעסע אין
 1916. א"ק. 4, 2, 1 ינואר 1917.
153. צו אונזער בעל-שמחה:
 א"ק. 4, 26.1.1917
 לייבלו הספרותי של אנרטה רייזן.
154. צום איליאדאר-סקאנדאל
 אבריעף אין רעדאקציע: א"ק. 5
 2.2.17
- מכתב למערכת בקשר לטענות שהושמעו
 עם פירסום זכרונותיו של איליודור
 בווארהייט. איליודור — נזיר רוסי,
 שהודה מהכנסיה והיה פעיל בחוגי „המאה
 השחורה“.
155. קריגס-געפאר און סאצי-
 אליזם: א"ק. 6, 9.2.17
- נגד התעמולה המיליטאריסטית בארה"ב.
156. אפארל ארענער טאלאנט —
 זים אנדענק פון ישראל פעפערמאן:
 א"ק. 6, No.
157. די קאנווענשאן אין „פארווערטס“
 האל: א"ק. 7, No. 16.2.17
- על ועידת הסתדרויות הפועלים היהודים
 בצניני הקונגרס היהודי.
158. דער קריזיס אין דער
 אבריקאנער סאציאליסטישער
 פארטיי: א"ק 58, No. No.
- על גורמי ירידתה של המפלגה הסוצ.
 בארה"ב.
159. רעוואלוציע געגען יק-
 ית: א"ק 9, No. 29.17.
- האמרת המחירים והמלחמה בה.
160. אונזער וואהל-טאקטיק:
 א"ק. 10, No. 9.3.17
- לקראת הבחירות לוועידת ה„נאציאנאל-
 סאציאליסטישער ארבעטער פערבאנד“.
161. די רוסישע רעוואלוציע
 אין אונזער צוקונפט: א"ק.
 2, No. No. 23.3.17
- חשבות עם קבלת הידיעות הראשונות על
 המהפכה ברוסיה. עברית: 201.
162. מיליטאריסטישע אינ-

174. Б. Борохов: Виртуализм и религиозно-этическая проблема в марксизме. С приложением статьи Л. Я. Берлинраута: Б. Борохов, Орывки из биографии. Изд. „Молот“ Москва 1920, VI+113 стр.

לאחר כשלוֹן מהפכת 1905 החלו רוחות בחוגי האינטליגנציה הסוציאליסטית הרר סית נטיות לבסס את השקפת העולם הסר ציאליסטית כ„דת עבודה“ (לונאצ'רסקי, בוגדאנוב, גורקי). ספרו של לונאצ'רסקי „הדת והסוציאליזם“ הגיע לבורוכוב בזמן שבתו בליאדו (בלגיה), שהשתכן בה בסוף 1907. ונגדו מכוון עיקר הויכוח. בורוכוב מסביר את הניגוד בין תפיסת העולם הפרולטרית והתודעה הדתית. כפתיחה לניתוח הבעיה מנסח ב. את השקפתו הפי לוסופית הוא. — „היורטואליסטית“. פרקי הספר: א) אמפיריקריטיציזם והשקפת העולם היורטואליסטית; ב) הדת במובנה הרחב; ג) הדת לאור המארכסזם היורטואליסטי; ד) הפסיכולוגיה, המוצא, ההתפתחות וההערכה של הדת; ה) הדת החדשה; ו) הבעייה המוסרית בסוציאליזם המדעי. — אחד הספרים המעטים בספרות המארכסיסטית לביורר בעיית המוסר בסר ציאליזם. הספר נתפרסם רק לאחר מותו של המחבר. באותו נושא דנה המסה מס' 178.

1921

175. וואס גיט דער קאנגרעס דעם ציוניזם?

נכתב ב-1907—1908 ולא הושלם בשעתו. נתפרסם מתוך העזבוֹן ב„אונזער באוועגונג“. ברלין 1921. No. 10—11. עברית:

1923

176. ב. באראכאווי: די אידישע ארבעטער-באוועגונג אין ציי-פערן. ארויסגעגעבן פונ'ם פאראייניקטן באראכאווי-קאמיטעט, פארלאג, בערלין, פערדינאנד אסטערטאג, 1923. 115 ז.

נתפרסם מתוך עזבונו של המחבר והוא רק חלק ממחקר מקיף על הכלכלה היהודית. אשר בורוכוב החל בעיבודו בראשית 1908, בשעת ישיבתו בליאדו והמשיך בו עד סוף 1909 (בווינה). לאחר כן ביקש להמשיך באותו הנושא על-סמך החומר

мірнаго Евр. Рабоч. Союза Поалей Ціонь Голландско-Скандинавскому Коммитету. Изд. Е.Р.Х. Петроградъ 1917.

171. די דערקלערונג פון דער דעלעגאציע פון איד. פאל. אבר. פאראיין פועלי-ציון צום האלענדיש סקאנדינאווישען סאציאליסטישען קאמיטעט. ווארשע, פערלאג ארבייטער, היים, 1917. התזכיר שנמסר מטעם משלחת פועלי-ציון (בורוכוב והזנוביץ) לועד הסוציאליסטי בסטוקהולם, שהוקם למען חידוש אחדותה של התנועה הסוציאליסטית, אשר נפגעה במלחמה. תרגום פולני הופיע בשינת 1917 בלובלין. כפי שמסר לי. ז. אברמוביץ, הוא ראה בשעתו את התזכיר מודפס בצורת חוברת בצרפתית.

172. Россия как союзъ народовъ. С. С. № 1, декабрь 1917, Е. Р. X. № 1 (23-24) 1918.

נאומו של בורוכוב ב„ועידת האומים“, שנכתנסה בספטמבר 1917 בקיוב. לבורוכוב כוב היתה השפעה רבה על הועידה. הרצה בה על הנושא הנ"ל — המבנה הפדרטיבי של הרפובליקה הרוסית — והכין לדפוס את הגליון הראשון של כתב העת מטעם הארגון של עמי המעוט ברוסיה. עברית:

17 בדצמבר 1917
מת ונקבר בקיוב

1918

173.

Антисионистская концентрация. Съ предисловіемъ И. Ч. Книгоиздательство „Восток“, Петроградъ 1918. 27 стр.

המסה נכתבה בשנת 1911 בשביל קובץ ציוני, שעמד להופיע ברוסיה והופעתו לא יצאה לפועל. הערתו של ב. לוקר (כרך ב' לכתבי בורוכוב בידידיש), כי מסה זו נתפרסמה ב„ראזווייט" אינה נכונה. עב"רית: 197. משום מה הושמטה בתרגום זה הפתיחה: בכל ארצות הגולה מבשר הבארומטר החברותי את בוא הסופה וגומ'.

ב„תחום המושב“ וכיצד, מאידך, תנודות המאבק הכלכלי של הפועלים היהודים עוררו חופשים רעיוניים ופרוגרמתיים, כלומר — בקשתי להבין את ההיסטוריה הממשית של הבונד, פועלי-ציון, ס"ס, הסיימובצים וזרמים אחרים בחזקת תוצאה ישירה מהתנודות הממושכות של המשק היהודי בתחום ובגולה כולה (ואת ההגירה הקשורה בהן)“.

עברית: 204.

1926

177. צו אלע ארבעטער און ארבעטערינג אין ווארשע: ארבעטער-צייטונג. ווארשע, 17.12.1926.

כרוז שנכתב בידי ב. בשנת 1911 בשביל פועלי וורשה (הוא גופו ישב אז בווינה) בדבר הארגון המקצועי.

1928

178. צו דער געזעלשאפטלעכער פסיכא-לאגיע פונם רעליגיעזן באוואוסטזיין: פרא-לעטארישער געדאנק, חודש — זשורנאל ווארשע 1928. בוך 1—2, עמ' 17—52.

נכתב ב-1907—1908. ר' הערה למס' 174.

תורגם מכ"י (רוסית) ע"י גיר.

179. וואס קען מען טאן קעגן דער ארויס-שטויסונג.

על דחיקת רגלי היהודים מעמדותיהם הכלכליות. נמצא בכ"י ופורסם בכרך השני של כתביו בידיש (182), עמ' 179—186.

העובדתי שסיפקה לו המציאות הפועלית יהודית באמריקה ולא היה סיפק בידו. במקום זה פירסם את הסיכום ההיסטורי-סוציולוגי של מחקרו בשדה הכלכלה היהודית במסתו „ההתפתחות הכלכלית של העם היהודי“ (137). על דרך עבודתו בספר בורוכוב במכתב לידידו ברלינרויט (ליאז' 25.5.1908): „חטטתי במאות עמודים וגליונות של הוצאות רוסיות ושל חוץ-לארץ, בחפשי אחרי דו"ח על שביתות כלכליות של פועלים יהודים ולא-יהודים ואחרי תיאורי-אופי להוי הכלכלי של פועלי ארצות ועמים שונים, ובייחוד של פועלים יהודים, כדי להשוות ולערוך זה מול זה את ההוי היהודי והלא-יהודי. בדרך עבודתי כנסתי חומר סטאטיסטי מוסמך והגעתי לסיכום מספר השביתות היהודיות, הצלחתן, זמן המשכותן ומידת הסולר-דריות. בדקתי את ערכן החברתי והפוליטי, שהוא, כפי שנתברר, אפסי, ואת השפעתן על יסודות המשק היהודי. עקבתי במספרים אחרי המשבר הממושך, בו נתון המשק היהודי ב„תחום“, אחרי הקשר בין כסבר זה והמשברים הבאים ועוברים על רוסיה כולה בשנים האחרונות ואחרי הקשר עם התנאים הכלליים של הגלות. היץ לזה עלה בידי לנסח קשר זה במספרים: כיצד התנודות של ההגירה היהודית ושל המשבר הממושך השפיעו על ההתפתחות המאבק הכלכלי של הפועלים

4. כתבים מקובצים

(פרט לעברית)

נכללו: 12, 15, 16, 22, 28, 173, 85, 179, 131, 110, 149, 167, 111, 122, 108, 109, 106, 135, 124.

183.

Klasse und Nation. Zur Theorie und Praxis des jüdischen Nationalismus. Berlin, Hechaluz, 1932. 108 S.

נכללו: 4, 21, 173, 179, 167.

184.

Sozialismus und Zionismus, Eine Synthese. Ausgewählte Schriften. Herausgegeben von Mendel Singer. Wien, Verlag Zukunft, 1934. 127 S.

נכללו: 131, 4, 6, (בהשמטות), 28 (מקור

180. ב. באראכאווס געזאמעלטע שריפטען אינטער דער רעדאקציע פון א. חאשין און א. רעוואזקי. ערשטער באנד: אונוער זאכטארם, איבערזעצט ש. פלאטניק, א.צ.כ. דאס נייע לעבען, 1918. 119 ז'.

היפז רק הכרך הראשון.

181. פועלי-ציון שריפטען, ערשטער בוך. צייטגעבען פון פועלי-ציון פערלאג. ניר-אייק 1920. 320 ז'.

נכללו: 4, 21, 6.

182. געקליבענע שריפטן II. אונטער דער רעדאקציע פון ב. לאקער. ניריארק 1928.

300 ז'.

G. Duker. New-York, Poale-Zion —
Zeire-Zion of America, 1937. 205 pp.
New-York 1937. 205 pp.

נכללו: 131, 179, 110, 167, 173, 85, 122, 4, 169, 64, 128, 6 (קטעים).

הערה

במס' 183, 184 נכללה הרצאתו של בורוכוב בוועידת המפלגה הרוסית, שהתקיימה עם חזירתו של בורוכוב לרוסיה המשוחררת: „ארץ־ישראל בפרוגרמה ובטקטיקה שלנו“ הואיל ולא כללנו בבירור לוגרפיה הרצאות, אלא אם כן הוכנו לדפוס עלידי בורוכוב עצמו, לא רשמנו גם זו.

(צר), 176 (שלושה פרקים), 179, 110, 87, 173, 167, 85, 122, 84, 132, 129, 137, 64, 121, 24, 185 געקליבענע שריפטן. ארויסגעגעבן — הויפט־לייטונג פון דער וועלט ארגאניזאציע פון דער יידישער סאצ. יוגנט, „דורף“ ווארשע, „ארבעט און וויסן“, 1935, 326 ז'. נכללו: 131, 176, 4, 6 (בהשמטות), 173, 110, 179, 111, 132, 129, 63, 122, 84, 50, 64.

186.

Nationalism and the Class Struggle. A Marian Approach to the Jewish Problem. Selected Writings by Ber Borochov. Introduction by Abraham

בורוכוב בעברית

195. לתולדות פועלי־ציון. קובץ טרס־בורוכוב שנ"ב, ב' סבת תרפ"ח. עמ' 54—42.

המקור: 50.

196. ההתפתחות הכלכלית של העם היהודי. שם עמ' 52—63. הופיע בצורת חוברת בהוצאת הבחורות הסוציאליסטיות, תרגם ד. קלעי, עם מבוא מאת ז. ר., תל־אביב תרצ"ג.

המקור: 131.

197. התלקטותם של מתנגדי ציון. שם עמ' 63—75.

המקור: 173.

198⁰. כתבי ב. בורוכוב, בעריכת ז. אברמוביץ וי. יצחקי, „ספריה מארכסיסטית“, תל־אביב, 1934, 251 עמ'. נכלל: 4, 6.

199. האחדות הלאומית של הפועלים היהודים (סקירה על הוועידה באולם בטהובן, העושה היסטוריה יהודית): מוסף ל„דבר“, 1937, 17.12. המקור: 104.

200. „סקעב יות לאומית. שם. נתפרסם ב„ווארהייט“, ינואר 1916. המקור לא היה לעיני.

200א. אל המהפכה הסוציאליסטית. טית. שם. המקור: 147.

187. מאי הג הראשון למאי האחדות. תרע"ב, No. 29—30.

המקור: 63.

188. מסורת והתקדמות בתנועת הפועלים היהודית. שם. No. 32.

189. שנת חצי היובל של תנועת הפועלים היהודית. שם. No. 36, 37.

מוסף ל„דבר“, מס' ח' תרצ"ן.

המקור: 64.

190. דברים אחדים על „יתרון הדעת“. שם תרע"ג, No. 1.

המקור: 59.

191. מלאכות סוציאליסטיות באיטליה. שם תרע"ה, No. 5.

בה בשעה שארבעת הקודמים הועתקו מכתבי־עת שבחול, נשלחה כתבה זו מאיטליה במישרין ל„האחדות“.

192. מה נותן הקונגרס לציונות. האחדות, קובץ בהוצאת „פועלי־ציון“, תל־אביב, 1922.

המקור: 175.

193. א. ליברמן — אבי הסוציאליזם היהודי. מוסף ל„דבר“, ט"ז איר תרפ"ו.

המקור: 169.

194⁰. ב. בורוכוב: מלחמת המעמדות והשאלה הלאומית. עם מבוא מאת ז. אברמוביץ (תרגם מ. נאדל). ירושלים, ספריה מארכסיסטית, תרפ"ח, 61 עמ'. המקור: 4.

207. במעבר (סכומי הדומה הראשונה).
ש.פ. עמ' 41—52.
המקור: 9.
208. בפרוס הדומה השנייה. ש.פ.
עמ' 63—76.
המקור: 10.
209. הדומה שהושגה. ש.פ. עמ'
79—83.
המקור: 13.
210. לפני פיזור הדומה
השנייה. ש.פ. עמ' 84—86.
המקור: 14 (בהשמטות).
211. אחרי פיזור הדומה
השנייה. ש.פ. עמ' 87—89.
המקור: 17 (בהשמטות).
212. לקח המהפכה הראשונה.
ש.פ. עמ' 102—115.
המקור: 23.
213. רוסייה חבר לאומים. ש.פ.
עמ' 218—221.
המקור: 172.
214. הסטרוריסט והשומר: חד-
שות הערב. 19.12.1947 (לרגל מלאות
שלשים שנה למותו של בורוכוב).
המקור: 122.
215. כיצד התפלגה תנועת
הפועלים היהודית. מחברות לסוציול-
וגיה 1, No. 20.2.1943.
המקור: 24.

201. רוחות של חירות ברחוב
היהודי. ש.פ.
המקור: 161.
- 202°. ילקוט בורוכוב — עיקרי מחשבתו
לוקטים במלאות עשרים שנה למותו. הר-
צאת, "דרך הפועל", עתון פועלי-ציון, תל-
אביב, 1937. 46 עמ'.
- הליקוטים מסודרים לפי הנושאים: אתיקה
-פרולטרית, על מצפה המהפכה, יסודות
הציונות הפרולטרית, על הדת.
203. המוסר של מלחמת מעמ'
-ית. הפועל הצעיר. תש"ב. 10—11. No.
המקור: 132.
- 204°. כתבים נבחרים, סדורים בידי ז.
ייבשוב. כרך ראשון: להקר שאלת היהודים.
עשרית "דעת", תל-אביב, עם עובד, תש"ד.
216 עמ'.
- ככלל: 2, 3, 176, 131.
205. ללא אשליה. ילקוטי פועלי
ציון בעריכת ז. אברמוביץ, זרובבל, י. פטר-
ריל, כרך ראשון: המהפכה הראשונה והש-
ניה ברוסיה. תל-אביב, מרדכי ניומן, תש"ז.
238 עמ', עמ' 29—33.
המקור: 5.
206. הדומה הראשונה. ש.פ. עמ'
39—36.
המקור: 5.